

HOOGSTANDJE

Een viaduct: één van de vele kunstwerken

Kabelende
Twentse
beek trekt
landelijke
aandacht

'DE DOORBRAAK' VOORKOMT WATEROVERLAST EN VERDROGING

'De Doorbraak' in het Twentse bekenlandschap zorgt voor droge voeten in de laaggelegen stad Almelo en voorkomt verdroging van het landelijke buitengebied. Bovendien is de rustig kabbelende beek een aanwinst voor de natuur.

Tekst Charlotte Leenaers | Fotografie Marcel Molle

De Doorbraak kronkelt door het Overijsselse landschap

De nieuwe beek ten zuiden van Almelo voert water uit het landelijk gebied en water van de beek de Loolee af naar de rivier de Regge. De 75 meter brede beek heeft een meanderende, 20 meter brede watergeul met aan weerszijden overstromingsstroken. Het tracé volgt zoveel mogelijk de loop van de Bornerbroekse waterleiding en is ingepast in het aanwezige reliëf. Vier vaste dammen – verdeeld over de lengte van beek – keren het water tot het gewenste niveau en reguleren zo de waterstroming. Bij normale waterafvoeren stroomt het water rustig door de watergeul. De brede bedding biedt dan voldoende ruimte aan de beek om op natuurlijke wijze te meanderen. Bij hogere waterafvoeren overstromen de dammen en lopen de overstromingsstroken onder water. Het beekdal van de Doorbraak werkt dan als natuurlijke waterberging.

Tijdens het extreme hoogwater in oktober 1998 traden veel Twentse beken buiten hun oevers. Het leger moest zelfs te hulp schieten om erger te voorkomen. “Die gebeurtenis maakte duidelijk dat er iets moest gebeuren”, vertelt projectleider Henk Lansink van waterschap Vechtstromen. “De betrokken overheden besloten het relatief schone water uit het landelijk gebied niet langer meer langs de stad te leiden maar het via een nieuwe watergang ten zuiden van de stad af te voeren naar de Regge. Deze nieuwe beek – de Doorbraak – zou bovendien de verdroging van het buitengebied tegengaan. En omdat het nieuwe beekdal een ecologisch lint zou gaan vormen tussen de Sallandse Heuvelrug en Noordoost-Twente, betekende de Doorbraak een stimulans voor de natuurontwikkeling in de hele omgeving.”

Twaalf jaar lang is in het landelijk gebied ten zuiden van de stad Almelo gegraven en gebouwd aan de nieuwe beek. In fases hebben graafmachines de dertien kilometer lange meanderende geul van de Doorbraak uitgegraven. Het vrijkomende zand is afgevoerd als ophoogzand voor het nabijgelegen XL Businesspark Twente, de zwarte grond was in trek bij de omliggende boerderijen. Tegelijkertijd is gewerkt aan de bouw van vijftien bruggen en vier stuwdammen. Om een onderbroken ecologische zone te realiseren zijn bij de kruisingen met het Twentekanaal, met de spoorlijn Almelo-Hengelo en met rijksweg A35 drie eco-passages aangelegd. “We hebben inderdaad flinke kunstwerken gebouwd om de watergeul en het naastgelegen natuurgebied bij deze kruisingen niet te verstoren: een tunnelbak onder de spoorlijn, een geboorde buistunnel onder het Twentekanaal en een viaduct met een overspanning van 30 meter in de snelweg.”

“De aanleg van de Doorbraak heeft veel van ons geduld en improvisatievermogen geveerd”, aldus Lansink. “De verwerving van de grond was een geweldige uitdaging. In het begin was er veel weerstand en bij grondruil waren vaak meer partijen betrokken. Dat maakte het lastig. Door met veel geduld en inlevingsvermogen de gesprekken met de grondeigenaren aan te gaan, zijn we er uiteindelijk goed uitgekomen.” De uitvoering van de eco-passages kostte ook enige hoofdbreken. “Bij het boren van de buizen onder het Twentekanaal bleken er veel meer zwerfkeien in de grond te zitten dan we dachten. De boorinstallatie liep daar helemaal op vast en we moesten een nieuw plan bedenken. Uiteindelijk hebben we damwandschachten geplaatst in het kanaal waarbinnen we het zand ontdaan hebben van stenen. Al met al heeft ons dat anderhalf jaar vertraging opgeleverd. Maar nu is het klaar en heeft Almelo een prachtige beek die – om met Marsman te spreken – traag door oneindig laagland gaat.”

Ter hoogte van het buurtschap Tusveld gaat de trein over De Doorbraak